

„... skutečnost byla jiná, než jsem si ji za
mřížemi představoval...“

životní příběh a odkaz Františka Radouška, přerovského
nakladatele vzdělávací literatury

Mgr. Dagmar Petišková, Ph.D.

Hradec Králové, XXIV. kolokvium českých, moravských a slovenských
bibliografů, 16.-18. 10. 2022

František Radoušek

1869 (Přerov) – 1942 (Přerov)

nakladatel, knihtiskař, knihkupec

vlastenec, zastánce ideje slovanské vzájemnosti

sokol, sportovec – průkopník cyklistiky v Přerově

František Radoušek, portrétní fotografie. In: SEKANINA, František. *Album representantů všech oborů veřejného života československého*. Praha: Umělecké nakladatelství Josef Zeibrdlich, 1927, s. 92.

František Radoušek, vyučený tiskař, vedl se svým společníkem Alfrédem Hallou od roku 1896 knihtiskárnu a od roku 1898 i knihkupectví v **Uherském Hradišti**.

Roku 1901 se František Radoušek osamostatnil a své knihtiskařské a knihkupecké podnikání rozšířil o **nakladatelství**.

Pobočku svého knihkupectví měl krátce i v Bystřici pod Hostýnem.

V Uherském Hradišti působil do konce roku 1906, poté přesídlil do Přerova, kde byl činný jako nakladatel i knihkupec.

Slovácká knihtiskárna a knihkupectví Fr. Radouška v Uherském Hradišti na dobové pohlednici (1906)

František Radoušek založil své nakladatelství v době, která byla charakterizována **rozmachem nakladatelského a knihkupeckého podnikání** a zvyšujícím se počtem nakladatelských firem v českých zemích.

Od **poslední třetiny 19. století** se, zároveň s rozvojem sociálním, rozvíjela česká kultura, literatura, školství i věda. Nakladatelství se stále častěji **specializovala podle oborů**: nakladatelství literatury hudební, náboženské katolické i evangelické, nakladatelství uměleckých děl, lékařství, právních věd, nakladatelství učebnic a pedagogické literatury.

Ačkoliv Radouškovo nakladatelství vydávalo příležitostně literaturu různého druhu, základem jeho nakladatelského programu se stala literatura **výchovně-vzdělávacího** obsahu.

V Uherském Hradišti vydával František Radoušek **výroční zprávy** místního českého i německého gymnázia. Založil zde ediční řadu nazvanou **Sbírka pomocných knih učitelských**. Vycházely v ní rozvrhy učiva, publikace o pokračovacích školách, o slušném chování mládeže, lidové učebnice němčiny či historické přehledy s údaji o význačných událostech a panovnické posloupnosti habsburské říše i ostatních zemí. Pro školní potřebu vydalo nakladatelství i nástěnné tabule s kalendářem českých dějin.

KODYM, František Vlastimil. *O slušném chování mládeže: rady a pokyny, jež mládeži podává František V. Kodym.* Uherské Hradiště: Radoušek, 1905. Z fondu Pedagogické knihovny, sg. IV-825V1.

~~III. A. 598 a/98.~~

K 443/21

C. K. GYMNASIUM

PRAHA - 3

PROGRAMM

DES

K. K. STAATS-REAL-UND OBERGYMNASIUMS

ZU

UNGARISCH-HRADISCH.

Veröffentlicht am Schlusse des Schuljahres

1897—98.

INHALT:

1. Katalog der Lehrerbibliothek, veröffentlicht im Sinne des h. Ministerial-Erlasses vom 30. December 1896, Z. 26,362 und des Erlasses des hochl. k. k. m. L.-Sch.-R. v. 19. Jänner 1897, Z. 482, vom Custos Johann v. Vintschger, k. k. wirkl. Gymnasiallehrer.
2. Schulnachrichten, vom k. k. Director Wilhelm Perathoner.

UNGARISCH-HRADISCH 1898.

SELBSTVERLAG DES K. K. STAATS-REAL- UND OBERGYMNASIUMS

DRUCK VON HALLA & RADOUŠEK IN UNG.-HRADISCH.

~~III. A. 598 b/2.~~

K 444/10

XVIII.

VÝROČNÍ ZPRÁVA

CÍS. KRÁL.

ČESKÉHO VYŠŠÍHO GYMNASIA

V UH. HRADIŠTI

ZA ŠKOLNÍ ROK 1901—1902.

OBSAH:

1. Hlas český při volbě Maximiliana I. za krále římského. Napsal prov. učitel František Fresl.
2. Zprávy školské. Podává ředitel Josef Zahradník.

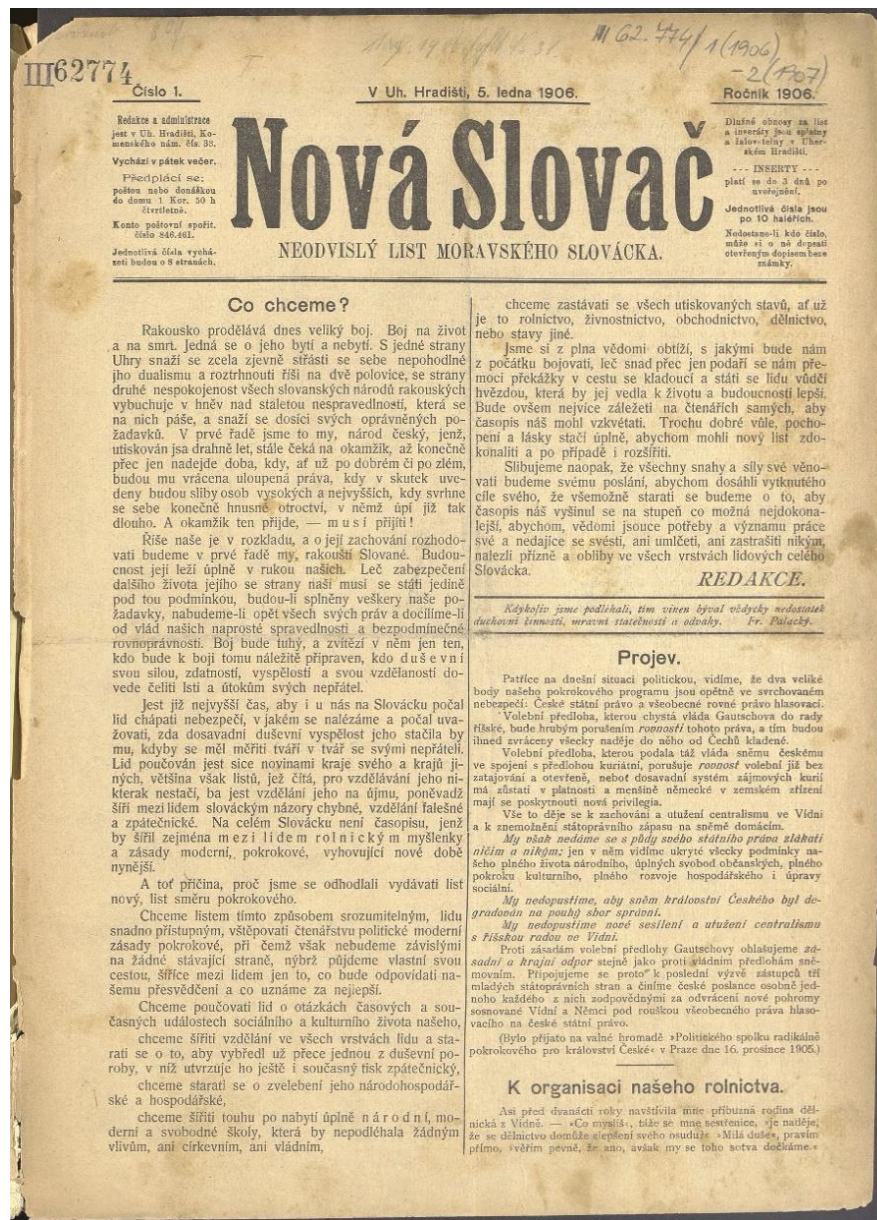
V UH. HRADIŠTI 1902

Tiskem Fr. Radouška v Uh. Hradišti. — Nákladem vlastním.

Programm des k. k. Staats-Real- und Obergymnasiums zu Ungarisch-Hradisch: veröffentlicht am Schlusse des Schuljahres 1897-98. Ungarisch-Hradisch: Königl. Städt. Real-Gymnasium (Uherské Hradiště, Česko), 1898. Z fondu Pedagogické knihovny, sg. K 443/21V1.

XVIII. výroční zpráva cís. král. českého vyššího gymnasia v Uh. Hradišti: za školní rok 1901-1902. V Uh. Hradišti: C.k. české vyšší gymnasia v Uh. Hradišti, 1902. Z fondu Pedagogické knihovny, sg. K 444/10V1.

V lednu r. 1906 František Radoušek založil a krátce vydával národovecký týdeník *Nová Slovač* (ve druhé polovině r. 1906 převzal vydávání časopisu Politický spolek pokrokový pro Slovácko).

Časopis *Nová Slovač* vyzýval k slovanské jednotě a odporu proti útisku Slovanů v habsburské říši. Jeho cílem bylo poskytnout politický rozhled venkovskému lidu Slovácka.

Nová Slovač: neodvislý list Moravského Slovácka. Roč. 1906, č. 1, s. 1. V Uh. Hradišti: František Radoušek, 1906.

Rovněž v Přerově, kam své nakladatelství přenesl na přelomu let 1906 a 1907, vydával František Radoušek převážně výchovně-vzdělávací literaturu. Nadále rozvíjel ediční řadu Sbírnka pomocných knih učitelských (založenou v Uherském Hradišti) a nově se v Přerově zasloužil o vytvoření **ediční řady čítanek**, jež se stala jeho nejvýznamnějším nakladatelským počinem.

Mezi lety 1906 a 1911 vyšly Radouškově ediční řadě čítanek výběry z díla **K. H. Borovského**, **Jana Husa**, **J. A. Komenského**, **L. N. Tolstého**, **J. S. Machara**, novináře **Karla Horkého**, **Jana Nerudy** a jako poslední v řadě výbor z díla **Boženy Němcové**. Některé z nich byly v dalších letech vydávány i v reedicích, jako například *Čítanka Komenského*, jež vyšla v roce 1908, 1910 a 1920.

KOMENSKÉHO
ČÍTANKA

Čítanka Komenského.

Ze spisů Jana Amosa Komenského

⊙ vybral a úvodem opatřil ⊙

KAREL ŽELICHOVSKÝ.

Nákladem Fr. Radouška v Přerově.

Tiskem knihtiskárny a kamenotiskárny společenstva.

Radouškovy čítanky vycházely v jednoduché typografické úpravě, brožované nebo vázané. Kromě vybraných ukázek z díla daného autora obsahovaly předmluvu o jeho životě a díle. Některé z Radouškových čítanek byly doporučeny jako vhodné texty mimoškolní četby do sbírek školních knihoven.

Ostrou kritickou reakci však v konzervativních kruzích vyvolala, především pro své **antiklerikální postoje**, *Horkého čítanka* a zejména *Macharova čítanka*.

Slovo o Macharově čítance.

Podává V. K.

V Praze 1910.

Knihstiskárna družstva Vlast. - Nákladem Jednoty čes.
katol. učitelstva a přátel křesť. výchovy.

Slovo o Macharově čítance.

Podává V. K.

»Machar je opravdu český člověk ryzí, bez falše, snad nejlepší český člověk současný vůbec.« »Machar jest to ryzí české srdce, o němž nám mluvil Neruda ve svém kšaftě v »Pátečních zpěvech«, že letí tam, kde se nejvíc hemží naši nepřátelé.«

»Macharovy básně mohou jej staviti mezi největší básníky světové.« »Machar je obdivuhodný znatel lidských duší a srdcí.« »Machar je víc než básník a spisovatel, je básník-myslitel, myslitel nevšední.« »Machar má hlubokou, opravdovou lásku k lidu, z něhož vyšel.« »Machar nám povídá něco, co nás má od kořene změnit a obrodit duševně, co má dát našemu životu hlubší a opravdovější smysl.«

Takové hymny píše v úvodu Macharovy čítanky o Macharovi Jaromír Vávra.

1

světový (nikoli náboženský). Zde máte toho myslícího Machara a to »nevšedně« myslícího Machara.

Ovšem, to je vskutku nevšednost, rarita!

Myslíme, že by Machar měl býti odevzdán psychiatrům na pozorovací stanici, poněvadž jeho rozum je vášní protikřesťanskou zatemněn až běda. Možná že se dožijeme druhého, českého Nietschea-filosofo.

Co jest tedy Machar? Nevěrec prvního řádu, zuřivý fanatik protikřesťanský, zastance pohan-ských zhýralců, karikaturista nejsprostšího kalibru; co se pravdy historické týče, druhý Voltaire, jizlivý vysměvač, rouhač, při tom směšně sebevědomý, před nímž neobstojí nic svatého, jenž se odvažuje i na nejvznešenější osobu Kristovu.

A čím jsou jeho spisy a jeho čítanka pro český lid? Jest to ohavný škvár, literární odpaděk, jenž tu ve formě uhlazené i dokonalé, tu ve formě hrubé a sprosté šíří ohavný puch mezi lidem českým.

A takové slátaniny že mají národ obroditi duševně a takový básník že má opravdovou lásku k lidu, z něhož vyšel, takový literát, jenž jako student už navštěvuje nevěstince a jenž v »Čase« svým protivníkům spílá státnické pulce, kaučukovitých jinochů a svinstev, takový že jest opravdu »český člověk ryzí, bez falše, snad nejlepší člověk současný vůbec«, »to ryzí české

v roce 1912 byla Macharova čítanka zkonfiskována, ale následně, po interpelaci T. G. Masaryka v poslanecké sněmovně, opětovně povolena k prodeji.

„Čítanka byla zachráněna. Pan Radoušek tiskl nová vítězná vydání a klerikálové moravští hřměli z kazatelen, putovali po obcích a městech a hájili svaté náboženství.“

MACHAR, Josef Svatopluk. *Oni a já*. I. Praha: Aventinum, 1926–1927, s. 251.

S počátkem první světové války však censura opět přiosvěřila; přísně se zkoumal i obsah čítanek a byly vyřazovány texty, jež by mohly vést k oslabení vlivu církve a ohrožení rakouské dynastie.

Macharova čítanka byla roku 1915 opět zakázána. Znovu vyšla v Radouškově nakladatelství až po válce, už v samostatné Československé republice.

MA

Po konfiskaci nezměněné vydání.

Macharova čítanka

Sestavil J. S. Machar.

Úvodem opatřil Jaromír Vávra.

nakladem Fr. Radouška v Přerově.

Tiskl Šutt & Dobrovolný, knihtiskárna v Přerově.

Interpelaci poslance T. G. Masaryka ve schůzi poslanecké sněmovny ze dne 24. dubna 1912 immunisovány následující odstavce:

1. Ve stati „Úvod“, na stranách 12—13. místo počínající slovy: „Všimněte si“ a končící slovy „vlastního Boha.“
2. Báseň na straně 19. nadepsaná: „Co se stalo, když Leo XIII. přišel do nebe“ v celém obsahu.
3. Báseň na straně 21. nadepsaná: „Jak si představuje nebe“ v celém obsahu.
4. Ve stati „Monolog sv. Petra“ na straně 26—27. místo počínající slovy: „Svatý Jan Evangelista“ a končící slovy: „Nemnoho tu takových.“
5. V téže stati „Monolog“ na stranách 27—28. místo počínající slovy: „Ale založí-li Pavel“ a končící slovy: „Pána banda.“
6. Ve stati: „Pater Dorovin“ na straně 33. místo počínající slovy: „Vyčítal jsem mu“ a končící slovy: „v mythologii.“
7. Ve stati „Denunciant“ na stranách 37—38. místo počínající slovy: „Panu Karlu“ a končící slovy: „to tajíme.“
8. V téže stati na straně 38. místo počínající slovy: „Tisíce“ a končící slovy: „docela ne.“
9. Ve stati „Legenda, která se přihodila roku tohoto“ na straně 45. místo počínající slovy: „jeden panovník“ a končící slovy: „země nosila.“
10. V téže stati na straně 46. místo počínající slovy: „Otec se“ a končící slovy: „kdesi cosi.“
11. V téže stati na straně 47. místo počínající slovy: „Léta dlouhá“ a končící slovy: „takové věci.“
12. Stať „Pašije“ na stranách 59—63. v celém obsahu.
13. Ve stati „České svědomí“ na straně 65. místo počínající slovy: „Rozum jeho“ a končící slovy: „promíseny vůbec.“
14. V téže stati na stranách 65—66. místo počínající slovy: „Modlitba neegoistická“ a končící slovy: „a nemůže.“
15. Ve stati „Rakouská sláva“ na stranách 80—81. místo počínající slovy: „Prodělal rakouskou“ a končící slovy: „v tomto divadle.“
16. Ve stati „Benedek I.“ na stranách 81—82. místo počínající slovy: „Vojenská sláva“ a končící slovy: „a mrzačí.“
17. V téže stati na straně 91. místo počínající slovy: „Druhý vynikající“ a končící slovy: „rodilý Uher.“
18. V téže stati na straně 95. místo počínající slovy: „Dne 19. listopadu“ a končící slovy: „v životě naposled.“
19. V téže stati na straně 95. místo počínající slovy: „Benedek tedy“ a končící slovy: „vojácké cti.“
20. V téže stati na straně 95. místo počínající slovy: „Ulici, která“ a končící slovy: „Byla spokojena.“

Profesní kariéru Františka Radouška přerušila první světová válka.

„V den vyhlášení války Srbsku 28. července 1914 se setkali v Přerově na Masarykově náměstí profesor Jaromír Souček, knihkupec František Radoušek a Slavomír Kratochvil, tři dobří známí, členové Sokola a kulturní pracovníci. Mluvili o nastávající válce, o možnostech zatčení a internování podezřelých. Všichni tři byli známi svými radikálními protirakouskými názory a panslavistickým naladěním. Když mluvili o zatýkání a internování, řekl prof. Souček Radouškovi: „Ty, Franto, půjdeš první. Potom půjde Slávek, protože ten si také nedá na hubu pozor, a potom půjdu já!““

LAPÁČEK, Jiří. Slavomír Kratochvil, první oběť domácího odboje za 1. světové války. In: *Sborník Státního okresního archivu Přerov*. Přerov: Zemský archiv v Opavě - Státní okresní archiv Přerov [sv. 22], 2014, s. 144.

František Radoušek, zastánce ideje slovanské vzájemnosti a přesvědčený antimilitarista, se stal spolu s dalšími členy přerovského Sokola obětí udání za **opisování a rozšiřování protiválečných letáků**. Koncem roku 1914 byl zatčen a posléze odsouzen.

„Přerovský nakladatel a knihkupec Fr. Radoušek, jenž před 3 roky zaplavil Moravu a Čechy známou „Macharovou čítankou“, odsouzen polním válečným soudem pro velezradu na osm let do těžkého žaláře.“

Vlast: časopis pro poučení a zábavu. Roč. 31, č. 6 (březen 1915), s. 575.

František Radoušek nakonec strávil ve vězení necelé tři roky, ovšem pobyt ve vězení mu podlomil zdraví tělesné i duševní. O setkání s ním, nejprve ve věznici v Komárně, po válce pak v Praze, napsal ve svých pamětech Vincenc Červinka:

„Z našich krajanů byl tady obyvatelem již také téměř rok originální člověk: moravský nakladatel František Radoušek, svérázný a inteligentní člověk, jenž však marně toho se domáhal, aby mu byla přiznána práva politického vězně a s nimi i výhody z toho titulu plynoucí. [...] Dopustili se na něm, předčasně zestárlém a opravdu nemocném, i toho cynického vtipu, že po červencové amnestii roku 1917, když ho musili propustit na svobodu, okamžitě ho vojenskou eskortou dopravili k jeho pluku a teprve odtud po několika týdnech byl propuštěn, když se shledalo, že bylo vůbec hrubým přehmatem starého a nemocného člověka hnáti na vojnu. [...] Radoušek nikdy již nenabyl svého zdraví. Setkal jsem s ním později asi dvakrát v Praze a vím z jeho vypravování, jak doma po návratu shledal svoje kvetoucí kdysi nakladatelství zpřevrácené na ruby a vypleněné. Dříve zámožný člověk byl takřka zruinován...“

ČERVINKA, Vincenc. *Moje rakouské žaláře*. Praha: J. Otto, 1928, s. 353–354, 369–370).

Vincenc ČERVINKA (1877–1942), novinář a překladatel z ruštiny, redaktor *Národních listů*. Zatčen roku 1915 pro velezradu a vyzvědačství, trest smrti mu byl po amnestii císaře Karla I. snížen na 20 let vězení.

Po návratu do Přerova roku 1918 se František Radoušek pokoušel své nakladatelství obnovit, ovšem s podlomeným zdravím a poničeným majetkem se mu na dřívější kariéru navazovalo jen těžko.

Uvažoval především o obnově ediční řady čítanek; v reedicích vydal *Havlíčkovu čítanku*, *Čítanku Komenského* a *Macharovu čítanku*.

Plánoval i **druhé vydání *Čítanky Boženy Němcové***, kterou sestavil Vincenc Vávra; její první vydání vyšlo v roce 1911.

Vincenc Vávra (1849–1936), literární historik a středoškolský učitel, znalec díla a života Boženy Němcové. V letech 1863–1870 byl žákem osmiletého gymnázia v Hradci Králové. Po absolutoriu filozofické fakulty (1875) působil jako učitel na gymnáziích v Praze a v Brně. V roce 1899 byl jmenován ředitelem vyššího státního gymnázia v Přerově a v této funkci působil do roku 1918. Další léta svého života, nadále literárně plodného, trávil především v Brně.

ČÍTANKA BOŽENY NĚMCOVÉ

SESTAVIL A ŽIVOTOPIS NAPSAL
VINCENC VÁVRA

*tráti Luce Krupkové
v úvodu na kouse
1911
v úvodu úvodu
na předstihu křížku
Dofu v úvodu Krupkové
Krupkové*

24/ - 1911
xv. 30
NÁKLADEM FR. RADOUŠKA V PŘEROVĚ
(MORAVA)

V Literárním archivu Památníku národního písemnictví Praha, fond Vincenc Vávra, je uloženo šest dopisů Františka Radouška Vincenci Vávrovi a několik konceptů dopisů Vincence Vávry, na kterých jsou načrtnuty odpovědi na Radouškovy dopisy.

Literární archiv Památníku národního písemnictví Praha, fond Vincenc Vávra, Radoušek František Vávrovi Vincenci, 6 dopisů z let 1920–1923, přípisy: na více dopisech koncepty odpovědí, L.a. 151/32.

Z dochované korespondence mezi Františkem Radouškem a Vincencem Vávrou vyplývá, že Vávra měl v úmyslu druhé vydání *Čítanky Boženy Němcové* upravit. Novými poznatky chtěl doplnit kapitolu o životě a díle Boženy Němcové a rovněž provedl určité změny ve výběru textů. Zhotovil i autorské korektury pro druhé vydání *Čítanky* a od Radouška obdržel ještě před vydáním knihy autorský honorář.

František Radoušek se s Vincencem Vávrou radil o tom, čítanky kterých autorů by bylo vhodné ještě vydat – společně uvažovali o Svatopluku Čechovi, Petru Chelčickém a Maximu Gorkém.

Vydání čítanek zmíněných autorů, ale ani druhé vydání *Čítanky Boženy Němcové*, však nakonec nebylo kvůli finančním těžkostem nakladatele uskutečněno.

Profesní i osobní nesnáze Františka Radouška, kvůli kterým byl nucen své nakladatelství uzavřít, jsou patrné především z jeho dopisu Vincenci Vávrovi ze dne 27. září 1923:

„Následkem ochuzení vězněním a následkem nato se dostavivší stagnace knižního trhu, musel jsem se vzdáti všeho dalšího vydávání knih. Z nejhorších nesnází vysvobodila mě Česká obec sokolská, když zakoupila ode mne, za třetinu krámské ceny, všechny čítanky, co jsem měl na skladě. Tím se vysvětluje, že jich žádných čítanek nemám.

Zmínkou o svých vzpomínkách, pane řediteli, vyburcoval jste i mé vzpomínky a předsevzetí. Jeden z mých spoluvězňů byl z Hronova. Vyprávěl o krásách Hronova, o zvyklostech a procházkách našeho velikého Jiráska, a tehdy jsem si svatosvatě umiňoval, že vyprostím-li se kdy z tohoto pekla, že jistě se podívám do Hronova, že se pokusím přiblížiti se mistru Jiráskovi, a bůhví, co jsem si ještě tehdy všechno umiňoval.

Ale skutečnost byla po návratu trochu jiná, nežli jsem si ji za mřížemi představoval, a tak nezbyvá, než se takových předsevzetí vzdáti.“

V Píerově, dne 27. září 1923

Vážený pane řediteli,
velmi děkuji za Vaše přání. Přání přiměřené nemám
pro omi jediného vyřizování, posílám proto to, co mám.

Návštěvou vzhledem věnováním a následkem
ma do se dostavil slavnostní knihovního sboru, musel
sem se vrátit svého dalšího vyřizování knih. Z nej-
horších nemám vyřizování, mám čísti obec sokolská
když zakoupila, ale mně, za tímto knihovního sboru,
všechny články, co sem měl na skladě. Tím se
vyvíjí, že při řádných přáních nemám.

Knihkou a svých vzpomínkách, pane
řediteli, vyřizoval jsem i své vzpomínky
a přání. Jeden z svých spolupránců
byl z Hronova. Vyprávěl o knihách Hronova,
o myšlence a přáních našeho velkého
Frídačka a když sem si maloval umínová,
že vyprávěl, že se když z tohoto přání, že jsem
se posílám do Hronova, že se pokusím přání
se mně Frídačkovi a buď, po sem si
jako když všechno umínová!

Alle danken ist Ihnen für meine Bücher
jeder, wie ich Ihnen die mich meine Bücher,
es ist nicht, wie ich die Bücher
wird:

Z Vašeho milého listku nemám,
že se přání čísti dobrými věcmi a toho
dopisů věcmi a dobře myslím se všude
přeje

s výrazem klusko vědy

Vám zcela oddaný

František Radoušek

František Radoušek přestal po roce 1920 nakladatelskou činnost provozovat a působil nadále v Přerově jako knihkupec a tiskař. Zemřel roku 1942.

V nekrologu, který vyšel ve významném moravském periodiku, bylo připomenuto, že František Radoušek byl nejenom nakladatel, knihkupec a knihtiskař, ale také sportovec, průkopník cyklistiky:

„Ve středu odpoledne skonala v Přerově ve věku 73 let nejstarší přerovský knihkupec a nakladatel František Radoušek, který je dobře znám i ze svého tiskařského působení v jiných moravských městech. Za zmínku stojí, že byl vlastně jedním z prvních přerovských sportovců, neboť již před půl stoletím jezdíval v Přerově na vysokém kole.“

Moravská orlice. Roč. 80, č. 205 (29. 8. 1942), s. 2.

Nepříznivé politické okolnosti Františku Radouškovi neumožnily, aby svoji profesi plně rozvinul. Zřetelný otisk v české nakladatelské historii, především svojí ediční řadou čítanek, však zanechal.

Prameny a literatura (výběr)

ČERVINKA, Vincenc. *Moje rakouské žaláře: vzpomínková kronika z let 1914-17*. Praha: J. Otto, 1928, s. 353–370.

FIŠMISTROVÁ, Věra. Šedesáté výročí úmrtí tiskaře a knihkupce Františka Radouška. *Nové Přerovsko*. 2002, roč. 11, č. 32, s. 2.

LAPÁČEK, Jiří. Slavomír Kratochvil, první oběť domácího odboje za 1. světové války. *Sborník Státního okresního archivu Přerov*. Přerov: Zemský archiv v Opavě - Státní okresní archiv Přerov [sv. 22], 2014, s. 142–199.

Literární archiv Památníku národního písemnictví Praha, fond Vincenc Vávra, Radoušek František Vávrovi Vincenci, 6 dopisů z let 1920–1923, příписy: na více dopisech koncepty odpovědí, L.a. 151/32.

MACHAR, Josef Svatopluk. *Oni a já*. I. Praha: Aventinum, 1926–1927.

NOSOVSÝ, Karel. *Knihopisná nauka a vývoj knihkupectví československého*. V Praze: nákladem vlastním, 1927.

PETIŠKOVÁ, Dagmar. Ediční poznámka. In: Vávra, Vincenc (ed.). *Čítanka Boženy Němcové* [online]. Praha: Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského, 2022. [Cit. 12.10.2022], s. 273–277. Dostupné z: <https://resolver.nkp.cz/urn:nbn:cz:aba012-0000im>

PETIŠKOVÁ, Dagmar. Nakladatelství, čítanky a život Františka Radouška. *Učitel'ský měsíčník: odborný časopis pro pedagogy*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022, č. 3, s. 32-33. ISSN 2694-9946.

Radoušek, František: nakladatelství v Uherském Hradišti a v Přerově; knihkupectví, knihtiskárna. In: ZACH, Aleš. *Slovník českých nakladatelství 1849–1949* [online]. [Cit. 12.10.2022]. Dostupné z: <https://www.slovník-nakladatelství.cz/nakladatelství/fr-radousek.html>

SAVICKÝ, Petr. Tvář neobyčejné čítanky: jak vznikala grafika a ilustrace Čítanky Boženy Němcové. *Učitel'ský měsíčník: odborný časopis pro pedagogy*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022, č. 3, s. 27-28. ISSN 2694-9946.

V. K. *Slovo o Macharově čítance*. Praha: Jednota českého katolického učitel'stva a přátel křesťanské výchovy, 1910.

Děkuji za pozornost

petiskova@npmk.cz